

Звук и текст

Встъпителни думи

Редакционната колегия на сп. „Литературна мисъл“ реши да посвети специален брой на интердисциплинарната тема „Звук и текст“, провокирана от проведената през 2024 г. международна научна конференция „Sound and Text in Intercultural Context“, като същевременно разшири обхвата и се обърна към широк кръг от изследователи.

Сложните взаимоотношения между звука и текста имат история, дълга колкото самата литература – от първичната непостоянна форма на устно поетическо творчество през вторичната, опосредствана от писмото, до днешните дигитални аудио-визуални форми (Пол Зюмтор, „Въведение в устното поетическо творчество“). Звукът трябва да бъде схващан в най-широкия възможен смисъл, а в много литературни и културни форми той е практически неотделим от текста. Взаимосвързаните форми на звука и текста са разположени в широк межкултурен контекст, като тези форми се развиват от античното стихосложение до наши дни. Ключови са и за много други области на съвременните културни изследвания (електронна аудиолитература, филм, театър, пърформанс, популярна музика, видеоигри, дигитални медии и др.). Техните теоретични и исторически конфигурации се нуждаят от изследване от различни перспективи.

Предложени бяха следните примерни теми:

Стихосложение и песен в Гръцката и Римската античност. Теоретични автори като Бруно Снел, Ан Карсън и др.

Описанието на звуци/музика в литературни текстове. „Раждането на трагедията от духа на музиката“ на Фридрих Ницше, „Доктор Фаустус“ на Томас Ман, античният роман и др.

Звук и текст в драмата (гръцка, римска, модерна). Роля на хора в Античността, роля на песента при Бертолт Брехт и др.

Ритъм, стих и поезия. Работата на автори като Мирослав Янакиев („Българско стихознание“) и на Рая Кунчева („Метрика, свободен стих, сонет. Стихознанието преди и сега“) по отношение на българския стих. Стихосложение на други езици.

Звуковата организация в художествената проза и в реториката. Книгата

„Звук и смисъл“ на Радосвет Коларов.

Опера и либрето. Например Жижек и Долар, „Втората смърт на операта“.

Взаимовръзките между звук и текст в популярната музика. Поети с китара, рокмузика, рап и хип-хоп, звукова организация в стендъп комедията и др.

Използване на различни статистически модели при изследване на звука и смислопораждането.

Трансформации на наративни (и други типове литературни) текстове в музика.

Акустични стереотипи за езиците. Имитации на тези езици, както например немският език във „Великият диктатор“ на Чарли Чаплин.

Звук и текст в жанра на пърформънса.

Съвременни форми на устна поезия.

Образ, звук и текст във филмите.

Литература в електронен аудиоформат (радиописеси, адаптирани литературни произведения на аудиозапис, аудиокниги и др.).

Наратив и звук във видеоигрите.

Статиите, публикувани в този брой на списанието, са фокусирани върху акустични и текстологични проблеми на средновековния корпус и документи от ранната модерност до XXI век.

От редакционната колегия